

Anna Kujawa, Marlena Michalak, Judyta Konik

DĘBY W KRAJOBRAZIE ROLNICZYM JAKO SIEDLISSKO ZASTĘPCZE DLA OZORKA DĘBOWEGO *FISTULINA HEPATICA* (SCHAEFF.) WITH.

Oaks in agricultural landscape as substitute habitat for *Fistulina hepatica* (Schaeff.) With.

ABSTRAKT: W celu sprawdzenia, czy wiekowe dęby rosnące w krajobrazie rolniczym są siedliskiem zastępczym dla ozorka dębowego, skontrolowano 1136 dębów o obwodzie powyżej 1,5 m na wysokości 1,3 m. Znaleziono 21 owocników ozorka wyrastających na 9 dębach szypułkowych, rosnących w wiejskich parkach i alejach. Owocniki wyrastały na drzewach o obwodzie od 3,67 do 8,80 m. Dla ochrony ozorka szczególnie ważne jest świadome kształtowanie krajobrazu z zachowanymi alejami, zadrzewieniami oraz ochroną drzew wiekowych rosnących na terenach zabudowanych i poza nimi oraz zachowywanie wiekowych dębów w lasach (dobrą praktyką jest pozostawianie do samoistnej śmierci i rozkładu nawet pojedynczych dębów w drzewostanach gospodarczych).

SŁOWA KLUCZOWE: grzyby, gatunki chronione, stare drzewa, krajobraz rolniczy, siedliska zastępcze

ABSTRACT: In order to verify whether old oaks in an agricultural landscape are substitute habitat for *Fistulina hepatica*, 1136 oaks with a circumference of more than 1.5 m at the height of 1.3 m were controlled. There were found 21 basidiomata of *F. hepatica* growing on 9 specimens of oak, *Quercus robur*, located in rural parks alleys and tree belts. *F. hepatica* grew on trees with a circumference ranging from 3.67 to 8.80 m. For the protection of the species, it is particularly important to preserve tree avenues and other tree lines or belts, to protect single old trees growing in and outside of urban areas, and to preserve old oaks in forests (it is good practice to preserve even single oak specimen in the forest stands for natural death and decay).

KEY WORDS: fungi, protected species, old trees, agricultural landscape, substitute habitats

Wstęp

Ozorek dębowy *Fistulina hepatica* (Schaeff.) With. jest objęty w Polsce ochroną od 1995 roku (Rozporządzenie 1995). W latach 1995-2004 był objęty ochroną częściową (na podstawie zapisu, według którego wszystkie gatunki grzybów, poza objętymi ochroną ścisłą, podlegają ochronie częściowej), w latach 2004-2014 ochroną ścisłą, od roku 2014 – znowu częściową (Rozporządzenie 1995,

2001, 2004, 2014). Uznany jest też za gatunek zagrożony i od 1992 roku figuruje na czerwonej liście, początkowo z kategorią V (Wojewoda i Ławrynowicz 1992), a od 2006 roku z kategorią R (Wojewoda i Ławrynowicz 2006).

Szczegółowy opis morfologiczny ozorka, jego wymagania ekologiczne, biologię, rozmieszczenie oraz zagrożenie w Polsce omawiają m.in. Skirgiełło (1970), Kubiak (2007) i Szczepkowski (2008). Grzyb ten odnotowy-